מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות ולהשתמש נכון בתבניות לשוניות מרכזיות (הווה, התפעל, משפט סתמי, דרגות השוואה) דרך שירים ישראליים.
- להרחיב אוצר מילים נושאי (זהות, מקומות, עבודה, גוף, תרבות) ולהשתמש בו בכתיבה חופשית.
- לנתח כיצד שיר מבטא רעיון תרבותי או חברתי (שייכות, רב־לשוניות, ישראליות) ולהביע עמדה אישית מנומקת.
- לתרגל מעבר בין רמות לשון (סלנג, לשון תקנית) ולהבין מתי משתמשים בכל אחת.

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • היכרות וזהות – אוצר מילים וכינויי גוף

1. ג – מאיפה
2. ב – ברכת שלום ובוא בשלום

חלק ב' – פרק 1 • היכרות וזהות – כינויי גוף ופנייה

1 – ב (פנייה לבן יחיד)
2 – ג (פנייה לבת יחידה)
3 – א (פנייה לקבוצת בנות)

חלק ג' – פרק 1 • היכרות וזהות – זהות, התאם וכתיבה

1. למשל: אני דנה. אני תלמידה חרוצה. את תלמידה גם כן? התשובה נבדקת לפי שימוש נכון בכינויי גוף ובהתאם מגדרי.

חלק ד' – פרק 2 • ארצות, שפות ומקומות – זיהוי וזכירה

1. נכון – כך נוצרים רוב שמות השפות בעברית, למשל רוסיה-רוסית, ספרד-ספרדית
2. לא נכון – בעברית ההווה משתנה לפי מין ומספר: גר, גרה, גרים, גרות

חלק ה' – פרק 2 • ארצות, שפות ומקומות – מילות יחס וצורות הפועל

1. ג – 4
2. א – עברית

חלק ו' – פרק 2 • ארצות, שפות ומקומות – השלמות

1. ית
2. גר

חלק ז' – פרק 2 • ארצות, שפות ומקומות – התאמה ויישום

1 – ד (צרפתית)
2 – ג (רוסית)
3 – א (ספרדית)
4 – ב (אמהרית)

חלק ח' – פרק 3 • יום־יום, לימודים, עבודה וזמן – הכרה ראשונית

1. ג – התפעל
2. א – כ-ת-ב
3. ב – קודם

חלק ט׳ – פרק 3 • יום־יום, לימודים, עבודה וזמן – תרגול והשלמה

1. קם
2. מתקלחת

חלק י׳ – פרק 3 • יום־יום, לימודים, עבודה וזמן – יישום וכתיבה

1. משפט תקין עם פועל בבניין התפעל המתאים לפעולת בוקר

חלק י״א – פרק 4 • אוכל, שוק ובריאות – היכרות עם אוצר המילים

1. א – היא חולה / דני סנדרסון
2. ב – חולה
3. ב – רופא / רופאה

חלק י״ב – פרק 4 • אוכל, שוק ובריאות – תרגול והתאמה

1. ראש
2. רגליים
3. חולה

חלק י״ג – פרק 4 • אוכל, שוק ובריאות – צורת הזוגי: יחיד או זוג

1 – ג (זוג)
2 – ד (יחיד)
3 – א (זוג)
4 – ב (יחיד)

חלק י״ד – פרק 5 • ביחד וישראליות – היכרות עם מילים ומושגים

1. א – בעצם, בקיצור
2. ב – בסדר, טוב
3. ג – הכי ישראלי / התקווה 6

חלק ט״ו – פרק 5 • ביחד וישראליות – משפט סתמי ודרגות השוואה

1. אוכלים
2. הכי

חלק ט״ז – פרק 5 • ביחד וישראליות – חשיבה וכתיבה

1. משפט עם פועל בגוף שלישי רבים, למשל: אוכלים פלאפל בשישי, אומרים שיהיה בסדר – בלי נושא מפורש.

חלק י״ז – חזרה מסכמת – שאלות אמריקאיות ממגוון היחידות

1. א – שלום
2. ב – ־ית
3. א – אחר כך

חלק י״ח – חזרה מסכמת – כתיבה ומחשבה משלבת

1. תשובה חופשית המזהה שתי יחידות (למשל היכרות וזמן) ומסבירה את הקשר בין השיר לנושא הלשוני שבו.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד/ה מזהה נכון תופעה כמו הווה, התפעל, זוגי או דרגת השוואה ומצטט דוגמה קצרה מהשיר.
- המשפט הסתמי בגוף שלישי רבים ללא נושא מפורש, לעומת משפט עם נושא ברור – ההבדל מוסבר בבירור.
- תשובה אישית מנומקת המתייחסת לאוצר המילים או לרעיון מהיחידות (שייכות, רב־תרבותיות, קהילה).

טיפים להפעלה:

- אפשר לפרוס את החוברת על פני כמה שיעורים – פרק אחד לשיעור, עם האזנה לשיר בתחילת כל פרק.
- לתלמידים חזקים אפשר להוסיף ניתוח מעמיק יותר של משקל ושורש, ולתלמידים מתקשים להתמקד באוצר המילים ובתבניות הבסיסיות בלבד.
- כדאי לשלב עבודה בזוגות בתרגילי 'מדברים' ו'ממיינים', ולתת זמן כתיבה אישי למשימות היצירה בסוף כל פרק.
- מומלץ לחזור בסוף החוברת לשאלות הרפלקציה ולקשר בין הנושאים הלשוניים לנושא הרחב יותר של שייכות וזהות ישראלית.

חוברת תרגול – לומדים עברית בשירים: 20 יחידות

לומדים עברית בשירים – 20 יחידות

תיכון · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – היכרות וזהות
2. פרק 2 – ארצות, שפות ומקומות
3. פרק 3 – יום־יום, לימודים, עבודה וזמן
4. פרק 4 – אוכל, שוק ובריאות
5. פרק 5 – ביחד וישראליות

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – לומדים עברית בשירים: 20 יחידות

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בכל פרק תמצאו אוצר מילים, דגש לשוני ותרגילים הקשורים לשירים שנלמדו בכיתה. עברו על התרגילים לפי סדר הפרקים, ונסו לנמק את התשובות שלכם בעזרת דוגמאות מהשיר עצמו. בסוף כל פרק יש משימת כתיבה – כתבו בעברית תקנית ובמשפטים שלמים.

בנק מילים: קם | חולה | רגליים | ית | גר | ראש | מתקלחת | הכי | אוכלים

1 חלק א' – פרק 1 • היכרות וזהות – אוצר מילים וכינויי גוף

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מילת השאלה ששואלת על מוצא או ארץ מוצא היא:

א) מי ב) מה ג) מאיפה

2. בשירי היחידה 'שלום לכם' ו'סאלאם' חוזרת ברכה שמשמעותה המשותפת היא:

א) ברכת פרידה ב) ברכת שלום ובוא בשלום ג) שם של מקום

2 חלק ב' – פרק 1 • היכרות וזהות – כינויי גוף ופנייה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אתה	___	**א.** פנייה לקבוצת בנות
2. את	___	**ב.** פנייה לבן יחיד
3. אתן	___	**ג.** פנייה לבת יחידה

3 חלק ג' – פרק 1 • היכרות וזהות – זהות, התאם וכתיבה

ענו בקצרה.

1. כתבו שלושה משפטים קצרים ובהם מציגים את עצמכם, עם שני כינויי גוף שונים לפחות ושם תואר אחד המתאים למין הדובר או הדוברת.

_____

_____

_____

_____

4 חלק ד' – פרק 2 • ארצות, שפות ומקומות – זיהוי וזכירה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	שם שפה נוצר לרוב מתוספת סיומת ־י או ־ית לשם הארץ, כמו צרפת-צרפתית	☐	☐
2	הפועל בהווה משתנה רק לפי זמן ולא לפי מין ומספר	☐	☐

5 חלק ה' – פרק 2 • ארצות, שפות ומקומות – מילות יחס וצורות הפועל

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לכמה צורות מתחלק הפועל בזמן הווה?

(א) 2 (ב) 3 (ג) 4

2. איזו מהמילים הבאות נוצרה מהוספת סיומת שפה לשם ארץ?

(א) עברית (ב) עולם (ג) חצר

6 חלק ו' – פרק 2 • ארצות, שפות ומקומות – השלמות

השלימו את המילה החסרה.

1. במילה 'רוסית' הסיומת _____ הופכת את שם הארץ לשם השפה

2. הוא _____ (לגור) ליד הים

7 חלק ז׳ – פרק 2 • ארצות, שפות ומקומות – התאמה ויישום

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. צרפת	___	**א.** ספרדית
2. רוסיה	___	**ב.** אמהרית
3. ספרד	___	**ג.** רוסית
4. אתיופיה	___	**ד.** צרפתית

8 חלק ח׳ – פרק 3 • יום־יום, לימודים, עבודה וזמן – הכרה ראשונית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזה בניין מופיעה בדרך כלל התחילית מִת־ בהווה (למשל: מתקלח)?

(א) פעל (ב) פיעל (ג) התפעל

2. מהו השורש המשותף למילים 'כותב', 'מכתב' ו'כתובת'?

(א) כ-ת-ב (ב) כ-ת-ת (ג) מ-כ-ת

3. איזו מילה מציינת פעולה שקורית לפני פעולה אחרת?

(א) אחר כך (ב) קודם (ג) מחר

9 חלק ט׳ – פרק 3 • יום־יום, לימודים, עבודה וזמן – תרגול והשלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. אני _____ בשעה שבע בבוקר, ואז יוצא ללימודים.

2. היא _____ בבוקר לפני שהיא יוצאת לעבודה.

10 חלק י׳ – פרק 3 • יום־יום, לימודים, עבודה וזמן – יישום וכתיבה

ענו בקצרה.

1. כתבו משפט אחד המתאר את הבוקר שלכם, ושלבו בו פועל בבניין התפעל (למשל: מתקלח, מתלבש).

_____

_____

_____

11 חלק י"א – פרק 4 • אוכל, שוק ובריאות – היכרות עם אוצר המילים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזה שיר עוסקת היחידה על בריאות וגוף?

(א) היא חולה / דני סנדרסון (ב) אצלנו בחצר / נעמי שמר (ג) יום שישי / בנזין

2. איזו מילה מתארת מישהו שלא מרגיש טוב?

(א) בריא (ב) חולה (ג) רופא

3. מי נותן תרופה כשכואב לנו?

(א) מורה (ב) רופא / רופאה (ג) נהג / נהגת

12 חלק י"ב – פרק 4 • אוכל, שוק ובריאות – תרגול והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. כואב לי ה_____ אחרי שקראתי הרבה.

2. יש לי שתי _____ ושתי ידיים.

3. היא _____ היום, לכן היא נשארת בבית.

13 חלק י"ג – פרק 4 • אוכל, שוק ובריאות – צורת הזוגי: יחיד או זוג

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. עיניים	___	**א.** זוג
2. ראש	___	**ב.** יחיד
3. ידיים	___	**ג.** זוג

4. בטן	___	**ד.** יחיד

14 חלק י"ד – פרק 5 • ביחד וישראליות – היכרות עם מילים ומושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי המשמעות של הביטוי "תכלס" מהשיר "הכי ישראלי"?

א) בעצם, בקיצור ב) שלום ג) אוכל ישראלי

2. מה פירוש המילה "סבבה" כביטוי סלנג ישראלי?

א) רע מאוד ב) בסדר, טוב ג) עצוב

3. באיזה שיר מופיע הביטוי "הכי ישראלי" שלמדנו עליו?

א) מתחת לשמיים ב) שיר לאהבה ג) הכי ישראלי / התקווה 6

15 חלק ט"ו – פרק 5 • ביחד וישראליות – משפט סתמי ודרגות השוואה

השלימו את המילה החסרה.

1. בישראל _____ חומוס כמעט בכל מקום.

2. פלאפל הוא ה_____ ישראלי מכל המאכלים, לפי השיר.

16 חלק ט"ז – פרק 5 • ביחד וישראליות – חשיבה וכתיבה

ענו בקצרה.

1. כתבו משפט סתמי אחד על מנהג ישראלי מוכר, בלי לציין מי עושה את הפעולה.

17 חלק י"ז – חזרה מסכמת – שאלות אמריקאיות ממגוון היחידות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה אומרים כשפוגשים מישהו חדש?

א) שלום ב) להתראות ג) ישר

2. איזו סיומת הופכת שם ארץ לשם שפה (כמו צרפת → צרפתית)?

א) ־ים ב) ־ית ג) ־ת

3. איזו מילה מסדרת פעולות ברצף זמן (כמו ביחידת העבודה והלו"ז)?

א) אחר כך ב) הכי ג) ביחד

18 חלק י״ח – חזרה מסכמת – כתיבה ומחשבה משלבת

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו שתי יחידות מהספר ותארו כיצד כל אחת מהן משתמשת בשיר כדי ללמד נושא לשוני שונה.

כרטיס יציאה

בחרו שיר אחד מהיחידות ונסו לזהות בו שתי תופעות לשוניות שלמדתם – הסבירו כל אחת במשפט.

כתבו משפט סתמי ומשפט רגיל (עם נושא ברור) על אותו נושא, והסבירו את ההבדל ביניהם.

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀